

چهارمین رویداد ملی گز و شیرینی‌های سنتی برگزار شد

از طعم گز ثابت سوهان عسلی اصفهان

تصریح کرد: زاینده‌رود و گز، هر دو از اضلاع هویت اصفهان‌اند. زمانی گز اصفهان در حال از دست‌رفتن بود، اما امروز شاهد بازگشت این هویت هستیم، با این‌حال مسیر همچنان ادامه دارد و باید این میراث را به سطح ملی و بین‌المللی ارتقا دهیم.

کا تمدن اصفهان بر شانه‌های اعتماد، زاینده‌رود

و گز

مهدی طغیانی، نماینده مردم اصفهان در مجلس شورای اسلامی، گز را نه فقط محصولی اقتصادی بلکه بخشی از هویت فرهنگی شهر دانست و گفت: گز برای مردم اصفهان صرفاً یک کسب‌وکار نیست، بلکه زندگی است. امروز رویداد ملی گز، چهارمین رویداد ناملموس فرهنگی در حوزه شیرینی‌های سنتی این شهر است که با تلاش بخشی از شیرینی‌فروشان برگزار می‌شود. او افزود: اصفهان را مجموعه‌ای از هنرها و عناصر فرهنگی ساخته است؛ از زاینده‌رود گرفته تا آداب‌ورسوم و خوراکی‌هایی چون گز. این‌ها سرمایه‌هایی منووی‌اند که نهمتها از بین نمی‌روند؛ بلکه خلق ارزش می‌کنند. طغیانی با اشاره به‌ضرورت پاسداری از این داشته‌ها

شهریاروز

گز، شیرینی دیرینه‌ای که ریشه در دل تاریخ ایران دارد، پیش از چهار قرن است که در اصفهان تولید می‌شود و از دوره صفویه به یکی از نمادهای خوراکی این شهر بدل شده است. سیمه‌ی‌رُوی ترکیب سفیده تخم‌مرغ، شکر، مغز بادام یا پسته و عصاره گیاه انگبین، محصولی منحصره‌فرد پدید آورده که نه‌تنها طعم دلنشینی دارد، بلکه حاصل بخشی از فرهنگ، آیین مهمان‌نوازی و اصالت اصفهانی است.

چهارمین رویداد ملی گز و شیرینی‌های سنتی به میزبانی اصفهان، در فضایی آمیخته با طعم، فرهنگ و هویت ایرانی برگزار شد؛ رویدادی که فراتر از یک جشنواره خوراک، صحنه‌ای برای گفت‌وگو درباره میراث منووی، اقتصاد خلاق و سرمایه اجتماعی این شهر تاریخی بود.

در این برنامه که به مناسبت روز جهانی گز اصفهان برگزار شد، جمعی از مسئولان، فعالان صنعت شیرینی‌های سنتی و علاقه‌مندان به فرهنگ و اقتصاد خوراک حضور یافتند.

کا گز، سرمایه‌های فراتر از اقتصاد

مهدی طغیانی، نماینده مردم اصفهان در مجلس شورای اسلامی، گز را نه فقط محصولی اقتصادی بلکه بخشی از هویت فرهنگی شهر دانست و گفت: گز برای مردم اصفهان صرفاً یک کسب‌وکار نیست، بلکه زندگی است.

امروز رویداد ملی گز، چهارمین رویداد ناملموس فرهنگی در حوزه شیرینی‌های سنتی این شهر است که با تلاش بخشی از شیرینی‌فروشان برگزار می‌شود. او افزود: اصفهان را مجموعه‌ای از هنرها و عناصر فرهنگی ساخته است؛ از زاینده‌رود گرفته تا آداب‌ورسوم و خوراکی‌هایی چون گز. این‌ها سرمایه‌هایی منووی‌اند که نهمتها از بین نمی‌روند؛ بلکه خلق ارزش می‌کنند. طغیانی با اشاره به‌ضرورت پاسداری از این داشته‌ها

نشانی: اصفهان،میدان آزادی،خیابان دانشگاه

نرسیده به حکیم نظامی،کوچه شهیدروحانی ،شماره ۵

تلفن : ۰۲۱-۳۶۲۹۳۷۵۰(ده خط)
فاکس : ۰۲۱-۳۶۲۹۳۲۹۲

لیتوگرافی و چاپ:شاخه سبز توزیع،رویداد پارسی

تشکیل کار گروه

صنایع دستی در

معاونت اجرایی

ریاست جمهوری

معاون صنایع‌دستی گفت: کارگروه صنایع‌دستی در معاونت اجرایی ریاست‌جمهوری شکل خواهد گرفت. این اتفاق، راه را برای پیوند صنایع‌دستی با ادبیات توسعه ملی هموار می‌کند.

نشست «تعامل دانشگاه و صنایع‌دستی» برگزار شد. در ابتدای این نشست، معاون صنایع‌دستی ضمن گرامی‌داشت مقام شامخ معلم، به اهمیت پیوند سه‌گانه «دانشگاه، صنعت و هنر» در پیشبرد اهداف کلان صنایع‌دستی کشور پرداخت و تأکید کرد: تعالی صنایع‌دستی بدون تعامل سازنده با دانشگاه‌ها ممکن نیست. جلالی با اشاره به شعار سال «سرمایه‌گذاری برای تولید»، سرمایه‌گذاری را به معنای هم‌افزایی و تجمع ظرفیت‌ها دانست و گفت: سرمایه‌گذاری واقعی یعنی جمع‌بندی نیروها، ظرفیت‌ها و نقاط قوت دانشگاه‌ها باید با فرآیندهای تولید و صنعت آشنا شوند و در مقابل، بخش تولید نیز باید نگاه آکادمیک و سیستم‌اتیک دانشگاه‌ها را درک کند. او با تأکید بر لزوم پیوند تمامی اجزای زنجیره صنایع‌دستی شامل هنر، صنعت، بازاریابی و دانش افزود: برای دستیابی به نتایج مطلوب، باید همکاری بین این حوزه‌ها را با رویکرد دانش‌محور تقویت کنیم. معاون صنایع‌دستی همچنین با تأکید بر اهمیت انعطاف‌پذیری و رویکرد کارشناسی در تدوین برنامه پنج‌ساله صنایع‌دستی کشور، خواستار ارائه نظرات تخصصی و علمی از سوی اساتید دانشگاهی شد.

کا تکمیل فرآیند صدور مجوز آموزشگاه‌های صنایع دستی

جلالی در بخش دیگری از سخنان خود به یکی از اقدامات مهم در حوزه ساختاردهی به آموزش صنایع‌دستی اشاره کرد و گفت: با تلاش‌ها و رازبازی‌های انجام‌شده، فرآیند صدور مجوز آموزشگاه‌های صنایع‌دستی در سامانه مجوز‌ها به نام معاونت صنایع‌دستی در وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی ثبت و تکمیل شده است. او ادامه داد: این اقدام، گامی مؤثر برای ایجاد تعادل میان عرضه و تقاضا در بازار صنایع‌دستی و معرفی ظرفیت‌های بالقوه این حوزه است. جلالی پژوهش را نقطه آغاز زنجیره ارزش صنایع‌دستی دانست و تأکید کرد:

اما ما ایستادیم. در مدرسه‌ای در لنکه، کودکی نقشی‌ای را رنگ می‌زند و بادقت می‌نویسد:خلیج‌فارس. در یادگاری در بوشهر، سربازی در گرمای ۵۰ درجه، مرز را با چشمانش می‌پاید. و در خانه‌ای در بندرعباس، مادری قلب عکس پسرش را بوسیده و رو به دریا آه می‌کشد. ما مردمانی هستیم که خاکمان را حتی در آب هم رها نمی‌کنیم. خلیج‌فارس، فقط جغرافیا نیست، بخشی از زن ماست. از دل تاریخ، از استخوان شهید، از بوسه مادری که عکس پسرش را در دست دارد و به دریا نگاه می‌کند.

خلیج همیشه فارس، تا همیشه، در قلب ما جاری است.

و ما، سربازانی هستیم که حتی در زمان صلح، در دل خلیج، می‌جنگیم

شاید برای آن که ملت، حافظه‌ای دارد فراتر از روزهای تقویم. سال ۱۶۲۲ میلادی، ده اردیبهشت ۱۰۰۱ شمسی در دل تنگه هرمز، ایرانیان پرتغالی‌ها را بیرون راندند. نه با کشتی‌های غول‌آسا، با دل‌هایی از جنس فولاد. ایران، خلیج‌فارس را پس گرفت، همان‌طور که تنب را با خون نگه داشت.

سال‌هاست که در هیاهوی سیاست و رسانه، تلاش می‌کنند نام این دریا را پاک کنند. اما چگونه می‌شود از کتاب‌های تاریخ، از کتیبه‌های پاروش، از دل مادران جنوبی، نام «فارس» را حذف کرد؟ مگر می‌شود از اشک آن پدري که پسرش را در دفاع از تنب از دست داد، نقشه کشید؟این خلیج، سند شناسنامه ماست؛ هویتی که امضا شده با خون.

و هنوز این جنگ ادامه دارد.

نه با گلوله که با واژه‌ها.

نه با تفنگ که با چل و تحریر.

شهریاروز

گذاشتند تا خلیج، فارس بماند.

خلیج‌فارس فقط یک دریا نیست، یک مرکز هم نیست. خلیج فارس، خاک است؛ خاکی که در آبی پنهن‌ها، اگر آن را نشناسی، اگر برایش نجنگی، از دستش می‌دهی، بی‌هیاهو، بی‌هشدار.

اما ما جنگیدیم.

درست مثل روز ۷ آذر ۱۳۵۰، روزی که جزایر تنب بزرگ و کوچک، میان دود و دودی، ناگهان زیر چکمه‌های نظامیان بیگانه لرزید و درست همان جا، در نقطه‌ای دور از هیاهوی مرکز، در خطی از خلیج‌فارس که نه مرز داشت نه رسانه، سه جوان ایستادند.

شهید سنوان رضا سوزنجی، شهید نوری آیت‌الله‌خانی، و شهید مهنای حبیب‌الله‌سالکی که‌ریزی.

نه به فرمان، نه به‌فروز، بلکه به باور.

با قلب‌هایی سرشار از ایران.

گلوله خوردند؛ اما عقب نکشیدند. زمین افتادند؛ اما تن به تسلیم ندادند. امروز اگر تنب، هنوز فارسی حرف می‌زند، به زبان خون همین سه مرد است. کسی برایشان دست‌گله گرفت؛د هیچ دوربینی صدایشان را ضبط نکرد. اما موج‌های تنب هنوز هم هر غروب، یکی یکی اسامشان را زمزمه می‌کنند. رضاد، آیت، حبیب‌الله.

و آن خاک‌ها، آن چند وجب سنگ و ماسه، با خون آن سه نفر، تبدیل شد به سند رسمی مالکیت ایران.

آیین گل غلطان پاسداشت سنت‌های اصیل

و تزریق نشاط اجتماعی

کشور حضور داشتند. ساروقیان گفت: منطقه فرهنگی کاشان، باتوجه‌به موقعیت جغرافیایی و اقلیمی خود، در فصل‌های مختلف سال آیین‌ها و جشن‌های متنوعی در برخی مناطق اجرا می‌شود.

قدمت ۴۰۰ساله سفیدگری در شهر نطنز!

از خشک‌کردن، بار دیگر روی آتش می‌گرفتند و با نشادر و قلع، سفید می‌کردند. استفاده از قلع و پودر سفیدرنگ ُنشادراما روش سفیدگرها، یا قلاگرهایی که در شهر کارگاه داشتند، اندکی متفاوت بود یا دست کم شکل و شیوه تعریف‌شده‌تری داشت. آن‌ها هم در کار خود از قلع و پودر سفیدرنگ ُنشادر بهره می‌بردند. قلع، ورق‌هایی است که برای انجام کار سفیدگری خُرد می‌شود. نشادر نیز از خود قلع به دست می‌آید. نخستین گام در سفیدگری، دیزاب دادن ظرف‌های چربی گرفته است. دیزاب را در آب جوشانده هم می‌زنند و پس از آن که سرد شد، آن را روی ظرف مسینی می‌ریزند که با دم‌آی تش‌آش شده است. سپس ظرف را با پارچه‌ای ضخیم پاک می‌کنند و تست‌وشو می‌دهند. در گام دیگر، به کمک شن و پوست بز آن اندازه ظرف را می‌سابند و به بدنه ظرف می‌کنند تا به‌تمامی پاکیزه شود. آن‌گاه دوباره ظرف را تست‌وشو می‌دهند و آماده سفیدگری می‌شوند. برای سفیدگری باید ظرف را دوباره در کوره بگنارند و داغ کنند. تنها در آن زمان است که پودر نشادر را در ظرف می‌ریزند و به درون بیرون آن می‌کشند. سفیدگرها پوست دباغی شده گوسفند را به شکل مشک درمی‌آوردند پس از فروبردن در آب، ظرف را خشک می‌کنند. بدین‌سان ظرف مسین، رنگ سفید و پاکیزه‌ای پیدا می‌کند. ۴م‌های کوره‌ای که در گذشته سفیدگرها استفاده می‌کردند، پوستی بود. آن‌ها پوست دباغی شده گوسفند را به شکل مشک درمی‌آوردند. یک سر مشک سر دیگر مشک یا دوتخته کوبیده، شکل دستگاه سه‌بخد می‌گرفت. هنگامی که دوتخته را به هم می‌چسبانند، هوا از درون مشک به‌طرف کوره دمیده می‌شد. این کار چندبار تکرار می‌شد تا کار دمیدن انجام گیرد. اکنون فلز قلع گران است و ظرف‌ها نیز ضخامت گذشته را ندارند. این روزها در اندک کارگاه‌های به‌جامانده سفیدگری، ظرف‌ها و قلمبه‌های قرمز‌رنگ بیشتری دیده می‌شود تا سفید. گویا ظرف‌های رنگین بیشتر پسن‌دیده می‌شود تا سفیدشده‌ها. در گذشته قلع ارزان بود. از این‌رو مسگرها ظرف‌ها را ستر می‌ساختند و هر دوروی آن‌ها را استان سفیدگر سفید می‌کردند. اکنون فلز قلع گران است و ظرف‌ها نیز ضخامت گذشته را ندارند. این نیز یک سبب رواج رنگ قرمز در ساخت ظرف‌های مسی است. دمت ۴۰۰ساله سفیدگری در شهر نطنز قدمت سفیدگری در شهر نطنز و طرقرود به ۴۰۰ سال پیش بر می‌گردد. از حدود ۲۵۰ سال گذشته تاکنون طایفه میرزا قلع گر و طایفه سفیدگر در شهر طرقرود به این حرفه مشغول فعالیت هستند که می‌توان به میرزا قلع گر که اولین نسل در این حرفه بوده اشاره کرد.

دیر زمانی است که تفلون جای ظرف‌های مسین را گرفته است. پیداست پیشه سفیدگری نیز ارزش خود را از دست‌داده و شمار آن‌هایی که بدین کار می‌پرداختند و گذران می‌کردند، کمتر شده است. اکنون نشان سفیدگرها را به‌نشواری می‌توان به دست آورد. مگر در کوچه‌س کوچ‌های قدیمی، تیمچه‌ها و کارگاه‌های دورافتاده و در نزد سالن‌خوردگانی که به سفیدکردن چند ظرف مسی دل، خوش کرده‌اند.

آیین گلاب‌گیری کاشان جهانی شد

دربارز در آیین‌های مذهبی همچون شست‌وشوی سالانه ضریح ائمه اطهار (ع) و مناسک حج مورد‌استفاده قرار می‌گیرد. رئیس اداره میراث‌فرهنگی کاشان گفت: شیوه سنتی گلاب‌گیری، همچنان در روستاهای اطراف حفظ شده و از آن به‌عنوان بخشی از «میراث ناملموس ایران» یاد می‌شود. او بیان کرد: آیینی که با کارگروهی، چیدن گل پیش از طلوع آفتاب و روشن‌شدن آتش دیگ‌های بزرگ آغاز می‌شود و تا طلوع خورشید، رایحه‌ای دل‌انگیز به روستاها و شهرهای اطراف می‌پراکند. عبدالله‌زاده تصریح کرد: در جلسه ۸۹۱ شورای‌عالی انقلاب‌فرهنگی که در دی‌ماه ۱۴۰۱ برگزار شد، ثبت «روز گل محمدی و گلاب» در ضمیمه تقویم ملی کشور تصویب و بر این اساس روز ۲۰ اردیبهشت به‌عنوان «روز گل محمدی و گلاب» در ضمیمه تقویم ملی نیز ثبت شده است.

قدمت سفیدگری در شهر نطنز و طرقرود به ۴۰۰ سال پیش بر می‌گردد. از حدود ۲۵۰ سال گذشته تاکنون طایفه میرزا قلع گر و طایفه سفیدگر در شهر طرقرود به این حرفه مشغول فعالیت هستند.

به گزارش فارس، کار ساده‌ای بود و گره‌ای نداشت. نه کارآموزی دورودارزی می‌خواست، نه ابزار بسیاری. می‌شد فوت‌وفن آن را با اندکی بردباری آموخت و به کار برد. اما سرورگار داشتن پیوسته با کوره و اسید، ناخوش و بیمارشان می‌کرد و ربه‌ها را از کار می‌انداخت. بااین‌همه، باید لیم کار دستشان می‌آمد و درمی‌یافتند ظرف‌ها را چه اندازه روی کوره تاب بدهند و بچرخانند. یا چگونه بسابند تا چربی‌ها و رنگ گرفتگی‌ها از میان برود. کارگاه کوچک سفیدگرها انباشته از ظرف‌های کوچک و بزرگ مسی بود. آن‌ها با سرورویی عرق‌چکان، در کنار کوره‌هایی که اکنون روبه خاموشی می‌روند، به کار سفیدکردن ظرف‌هایی می‌پرداختند که تیرهرنگ و چرکین شده بودند. سفیدگری مس با قلمکار پیشه‌ور سفیدگر، همان‌گونه که از نام آن پیداست، سفیدکردن ظرف‌های مسی است که بر اثر گذر زمان تیره شده‌اند. این کار با کمک قلع انجام می‌شود. همه ظرف‌های مسی باگدشت یکی دو سال، رنگ اصلی خود را از دست می‌دهند و چرکین و آغشته به چربی می‌شوند. پختن غذا در ظرف‌های مسی، لکه‌های سیاهی درون آن‌ها پدید می‌آورد. این از ویژگی فلز قلع است. پیداست آن‌ها را باید دوباره سفید کرد. زمانی هم که ظرف مسین از زیر دست پیشه‌وران مسگر بیرون می‌آید، سفیدگرها آن را سفید می‌کنند. این دو برنامه پنج‌ساله صنایع‌دستی کشور، خواستار ارائه نظرات تخصصی و علمی از سوی اساتید دانشگاهی شد.

جلالی در بخش دیگری از سخنان خود به یکی از اقدامات مهم در حوزه ساختاردهی به آموزش صنایع‌دستی اشاره کرد و گفت: با تلاش‌ها و رازبازی‌های انجام‌شده، فرآیند صدور مجوز آموزشگاه‌های صنایع‌دستی در سامانه مجوز‌ها به نام معاونت صنایع‌دستی در وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی ثبت و تکمیل شده است. او ادامه داد: این اقدام، گامی مؤثر برای ایجاد تعادل میان عرضه و تقاضا در بازار صنایع‌دستی و معرفی ظرفیت‌های بالقوه این حوزه است. جلالی پژوهش را نقطه آغاز زنجیره ارزش صنایع‌دستی دانست و تأکید کرد:

کا کار گروه تشکیل‌های دانش‌جویی و صنایع دستی در دستور کار است

معاون صنایع‌دستی همچنین از تشکیل قریب‌الوقوع کارگروه تشکل‌های دانشجویی خبر داد و گفت: از ظرفیت انجمن‌های علمی و دانشجویی دانشگاه‌ها به‌طور ویژه بهره خواهیم گرفت. جلالی از گام مهم دیگری در سطح کلان خبر داد و افزود: کارگروه صنایع‌دستی در معاونت اجرایی ریاست‌جمهوری شکل خواهد گرفت. این اتفاق، راه را برای پیوند صنایع‌دستی با ادبیات توسعه ملی هموار می‌کند. او در ادامه با تأکید بر ضرورت حفظ تعادل میان آموزش، پژوهش و حمایت کارشناسی گفت: صرف توصیف ظرفیت‌ها و آسیب‌ها کافی نیست؛ باید با تحلیل داده‌ها و رفع خلأ‌ها از مسیر هم‌افزایی، راه‌کار ارائه دهیم.

کا نهایی‌شدن برنامه پنج‌ساله صنایع دستی با مشارکت دانشگاه‌ها

معاون صنایع‌دستی همچنین از نهایی‌شدن برنامه پنج‌ساله صنایع‌دستی در روز یکشنبه آینده خبر داد و گفت: در این مسیر، استفاده از ظرفیت دانشگاه‌ها و بهره‌گیری از رویکردهای آینده‌پژوهانه، حیاتی است. او با اشاره به استفاده از پایان‌نامه‌های دانشگاهی برای پاسخ به نیازهای حوزه صنایع‌دستی، عملیاتی‌سازی تقاه‌نامه‌ها، و همکاری با اساتید در اجرای رویدادهایی نظیر هفته صنایع‌دستی، تأکید کرد: تعامل هدفمند با جامعه دانشگاهی، رمز پویایی و پایداری در این مسیر است.

دارد که آیین گل غلطان، یکی از رسم‌های دیرینه است که در فصل بهار و هم‌زمان با رویش گل‌های محمدی در برخی مناطق اجرا می‌شود.